

[Christmas Møller.]

ind paa — medens Sagkundskaben, baade Hærens og Flaadens, sagde, at under det Beløb vi havde ansat, var det umuligt at gaa.

Endelig maa jeg bede den højtærede Forsvarsminister, som havde saa overordentlig ondt af mig — der er jo adskillige, som har ynket mig for den Stilling, jeg staar i — og Venstrepartiet hellere have deres Ynk tilovers andetsteds hen. Jeg har ønsket, og jeg ønsker, og det konservative Parti ønsker et Samarbejde, men et Samarbejde paa lige Fod, et Samarbejde, som ikke er noget Diktat.

Den højtærede Forsvarsminister har fuldkommen Uret, naar han siger, at jeg blev bundet ved Forhandlingen paa vort Landsraadmøde i Vejle. Nej, det, der sprængte Forhandlingerne, det, der var afgørende, var dette — og det vil ingen bestride —, at det konservative Parti i Forhold til sit oprindelige Standpunkt var gaaet meget langt ned; det var Venstres Fastholden ved et bestemt Tal. Ikke blev det konservative Partis Hænder bundet, da blev ikke mine Hænder bundet, nej, da var Stillingen tværtom den modsatte, at det konservative Partis Rigsdagsgruppe gav Forhandlerne, vort Partis Formand og 8 andre Medlemmer af Gruppen, frit Mandat til at ordne Stridsspørgsmaalene, som var Venstre og os imellem. Men de, der mødte med bundne Mandater, var Statsministeren og Forsvarsministeren, som overhovedet ikke maatte komme over det, der var blevet redegjort for paa Venstres Partimøde.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Dahlgaard har Ordet for en kort Bemærkning.

Dahlgaard: Der er fremsat enkelte Bemærkninger af konstitutionel Karakter, som jeg dog ikke vil have skal staa uimod-sagt. Det ærede Medlem Hr. Holstein vilde mene, at en afgaaende Regering ikke var berettiget til overfor Kongen at tilraade Opløsning af Folketinget. Det maa jeg absolut bestride, det er en afgaaende Regering berettiget til. Noget andet er, at Statsoverhovedet til enhver Tid selvfølgelig er frit stillet med Hensyn til, om han ønsker at orientere sig overfor den politiske Stilling i det hele og Muligheden for Dan-nelsen af en Regering, der maaske paa andet Grundlag har Flertal i Folketinget. Hvis det ikke er muligt, ja, saa er det klart er der ingen anden Vej end Valget.

Jeg ønsker endnu at knytte en Bemærkning til det ærede Medlem Hr. Holsteins Tale. Det ærede Medlem udtalte, at en Ting var nu givet, det kunde alle se, nemlig at den danske Gaardmands Dage som afgørende Faktor i Danmarks politiske Liv var talte. Jeg tror ikke, denne Udtalelse under alle Omstændigheder vil være rigtig. Rigtigheden deraf afhænger af en Ting, nemlig af, hvilken Politik den danske Gaardmandsstand fører. Dersom den danske Gaardmandsstand fører den Politik til Ende, som den højtærede Statsminister er Udtryk for, ja saa kan man klart af Tallene se, hvor mange Dage den har tilbage, idet denne Politik, under Foregivende af det modsatte, er den mest systematiske Undergravning af den danske Landbostands Magtstilling i dansk Politik, man endnu har set. Fører den danske Gaardmandsstand derimod en Politik ud fra de almene Hensyn, som var Venstres i 80erne og 90erne, tillader jeg mig at spaa, at den danske Gaardmandsstand længe endnu vil udgøre en sund og betydningsfuld og afgørende Faktor i dansk Samfundsliv og dansk Politik.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Hauge har Ordet for en kort Bemærkning.

Hauge: Det ærede Medlem Hr. Holstein stillede et Spørgsmaal til Besvarelse her i Tinget. Han spurgte, om en Mindretalsregning under alle Omstændigheder skulde have Lov til at udskrive Valg eller formelt have Ret til at gaa til Kongen og faa dennes Underskrift paa, at Folketinget blev opløst. Jeg maa for mit Partis Vedkommende svare et ubetinget Ja hertil. Det er vor Opfattelse, at Tyngdepunktet her ligger hos den til enhver Tid siddende Regering. Det modsatte vilde efter vor Opfattelse nemlig betyde, at intet Parti i Mindretal kunde overtage Regeringen med Udsigt til overhovedet at have nogen anden Stilling end Stillingen som en Skyggeregering. Regeringen maa, saaledes som vor Forfatning nu en Gang er, have Ret til at appellere til Vælgerne. Det maa være ikke blot Regeringens Ret til at spørge Vælgerne, men det er ogsaa Vælgerne Ret til at blive spurgt, der her er Tale om. Helt anderledes vilde Stillingen være med Hensyn til Appel til Vælgerne, hvis vi her i Landet havde et andet Forfatningssystem, et System som f. Eks. det svejtsiske, hvor Regeringens Stilling er en helt anden overfor Folkerepræsentationen, og hvor Vælgerfolket har